Donderdag, 8 oktober 2020

P9_TA(2020)0256

Bezwaar tegen een uitvoeringshandeling: Maximumgehalten voor acrylamide in bepaalde levensmiddelen voor zuigelingen en peuters

Resolutie van het Europees Parlement van 8 oktober 2020 over het ontwerp van verordening van de Commissie tot wijziging van Verordening (EG) nr. 1881/2006 wat betreft de maximumgehalten voor acrylamide in bepaalde levensmiddelen voor zuigelingen en peuters (D067815/03 — 2020/2735(RPS))

(2021/C 395/04)

Het Europees Parlement,

— gezien het ontwerp van verordening van de Commissie tot wijziging van Verordening (EG) nr. 1881/2006 wat betreft de maximumgehalten voor acrylamide in bepaalde levensmiddelen voor zuigelingen en peuters (D067815/03,

— gezien Verordening (EEG) nr. 315/93 van de Raad van 8 februari 1993 tot vaststelling van communautaire procedures inzake verontreinigingen in levensmiddelen ([1]), en met name artikel 2, lid 3,

— gezien Verordening (EU) 2017/2158 van de Commissie van 20 november 2017 tot vaststelling van risicobeperkende maatregelen en referentieniveaus voor de reductie van de acrylamidegehalten in levensmiddelen ([2]),

— gezien het wetenschappelijk advies over acrylamide in levensmiddelen dat goedgekeurd is door het Panel voor contaminanten in de voedselketen (Contam-panel) van de Europese Autoriteit voor voedselveiligheid (EFSA) op 30 april 2015 en gepubliceerd op 4 juni 2015 ([3]),

— gezien artikel 5 bis, lid 3, onder b), van Besluit 1999/468/EG van de Raad van 28 juni 1999 tot vaststelling van de voorwaarden voor de uitoefening van de aan de Commissie verleende uitvoeringsbevoegdheden ([4]),

— gezien artikel 112, leden 2 en 3 en lid 4, onder c), van zijn Reglement,

— gezien de ontwerpresolutie van de Commissie milieubeheer, volksgezondheid en voedselveiligheid,

Algemeen

A. overwegende dat acrylamide een chemische verbinding is die aanwezig is in levensmiddelen en die gevormd wordt door de van nature aanwezige stoffen vrije asparagine en suikers tijdens verwerking bij hoge temperatuur, zoals frituren, roosteren en bakken;

B. overwegende dat consumenten worden blootgesteld aan acrylamide via industrieel geproduceerde levensmiddelen, zoals chips, brood, biscuits en koffie, maar ook bij het koken thuis, bijvoorbeeld het roosteren van brood of het bakken van frietjes;

C. overwegende dat zuigelingen, peuters en andere kinderen gezien hun lagere lichaamsgewicht de meest blootgestelde leeftijdsgroep vormen en daarom bijzonder kwetsbaar zijn; overwegende dat het bekend is dat kinderen een hoger metabolisme hebben als gevolg van de grotere lever-/lichaamsgewichtsverhouding, waardoor het waarschijnlijker wordt dat glycidamide (de metaboliet van acrylamide, die ontstaat door biotransformatie) bij kinderen sneller kan worden gevormd, waardoor de mogelijkheid van toxiciteit van acrylamide bij kinderen toeneemt ([5]);

([1]) PB L 37 van 13.2.1993, blz. 1.
([2]) PB L 304 van 21.11.2017, blz. 24.
([3]) EFSA Journal 2015; 13(6):4104, http://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/4104
([4]) PB L 184 van 17.7.1999, blz. 23.
([5]) Zie Erkekoğlu, P., Baydar, T.: "Toxicity of acrylamide and evaluation of its exposure in baby foods", *Nutrition Research Reviews*, vol. 23, nr. 2, december 2010, blz. 323-333, https://doi.org/10.1017/S0954422410000211

Veiligheidsprobleem

D. overwegende dat acrylamide volgens de door de Unie goedgekeurde geharmoniseerde indeling en etikettering (CLP00) giftig is bij inslikken, genetische defecten kan veroorzaken, kanker kan veroorzaken, schade toebrengt aan organen door langdurige of herhaalde blootstelling, schadelijk is bij aanraking met de huid, ernstige oogirritatie veroorzaakt, schadelijk is bij inademing, ervan verdacht wordt de vruchtbaarheid te schaden, huidirritatie veroorzaakt en een allergische huidreactie kan veroorzaken; overwegende dat bovendien uit de indeling die door bedrijven in REACH-registraties wordt verstrekt aan het Europees Agentschap voor chemische stoffen (ECHA), blijkt dat deze stof vermoedelijk de vruchtbaarheid of het ongeboren kind schaadt ([6]);

E. overwegende dat daarnaast in sommige hersengebieden die verband houden met de geheugen-, de leer- en de cognitieve functie, een degeneratie van de perifere zenuw- en zenuwterminals is waargenomen ([7]);

F. overwegende dat in het wetenschappelijk advies van het Contam-panel van 30 april 2015 over acrylamide in levensmiddelen ([8]) op basis van alle beschikbare gegevens vier mogelijke kritische eindpunten voor de toxiciteit van acrylamide zijn vastgesteld, namelijk neurotoxiciteit, effecten op de voortplanting van mannen, ontwikkelingstoxiciteit en carcinogeniteit; overwegende dat het Contam-panel ook heeft opgemerkt dat acrylamide mutageen in geslachtscellen is en dat er momenteel geen vaste procedures voor risicobeoordeling aan de hand van dit eindpunt bestaan; overwegende dat het Contam-panel meer specifiek eerdere evaluaties bevestigt op basis waarvan is geconcludeerd dat acrylamide in levensmiddelen het risico op kanker voor consumenten van alle leeftijdsgroepen kan vergroten;

G. overwegende dat de toxiciteit van acrylamide reeds in 2002 is erkend in een gezamenlijk verslag van de FAO en de WHO ([9]); overwegende dat acrylamide ingedeeld is als waarschijnlijk carcinogeen voor de mens ("a probable human carcinogen") door het Internationaal Agentschap voor kankeronderzoek (IARC) ([10]), als een stof waarvan redelijkerwijs te verwachten is dat zij kankerverwekkend is voor de mens ("reasonably anticipated to be a human carcinogen") door het National Toxicology Program (NTP) van de VS ([11]) en als waarschijnlijk kankerverwekkend voor de mens ("likely to be carcinogenic to humans") door het Environmental Protection Agency (EPA) van de VS ([12]);

H. overwegende dat hormoonontregelende eigenschappen van acrylamide worden besproken in diverse wetenschappelijke studies ([13]) en dringend moeten worden onderzocht;

([6]) Infofiche van het ECHA over acrylamide: https://echa.europa.eu/nl/substance-information/-/substanceinfo/100.001.067?_disssubsinfo_WAR_disssubsinfoportlet_backURL=https%3A%2F%2Fecha.europa.eu%2Fhome%3Fp_p_id%3Ddisssimplesearchhomepage_WAR_disssearchportlet%26p_p_lifecycle%3D0%26p_p_state%3Dnormal%26p_p_mode%3Dview%26p_p_col_id%3Dcolumn-1%26p_p_col_count%3D2%26_disssimplesearchhomepage_WAR_disssearchportlet_sessionCriteriaId%3D. Zie ook de samenvatting van de indeling en etikettering van het ECHA ("Summary of Classification and Labelling"), https://echa.europa.eu/nl/information-on-chemicals/cl-inventory-database/-/discli/details/104230: kankerverwekkend 1B (vermoedelijk), mutageen 1B (vermoedelijk), vergiftig voor de voortplanting 2 (mogelijk), huidsensibiliserend 1, en STOT 1 (specifieke doelorgaantoxiciteit — invloed op het zenuwstelsel bij herhaalde blootstelling).

([7]) Samenvatting en conclusies van de 64e bijeenkomst van het Gezamenlijk Comité van deskundigen voor levensmiddelenadditieven van de FAO en de WHO (Joint Expert Committee on Food Additives, JECFA), 8-17 februari 2005, http://www.fao.org/3/a-at877e.pdf. Zie ook Matoso, V., Bargi-Souza, P., Ivanski, F., Romano, M.A., Romano, R.M.: "Acrylamide: A review about its toxic effects in the light of Developmental Origin of Health and Disease (DOHaD) concept", *Food Chemistry*, 15 juni 2019, vol. 283, blz. 422-430, https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/30722893/

([8]) EFSA Journal 2015; 13(6):4104, http://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/4104

([9]) Report of a Joint FAO/WHO Consultation, "Health Implications of Acrylamide in Food", 25-27 juni 2002, https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/42563/9241562188.pdf?sequence=1

([10]) "IARC Monographs on the Evaluation of Carcinogenic Risks to Humans", Some Industrial Chemicals, IARC, Lyon, Frankrijk, 1994, https://publications.iarc.fr/Book-And-Report-Series/Iarc-Monographs-On-The-Identification-Of-Carcinogenic-Hazards-To-Humans/Some-Industrial-Chemicals-1994. Zie ook Zhivagui, M., Ng, A.W.T., Ardin, M., et al.: "Experimental and pan-cancer genome analyses reveal widespread contribution of acrylamide exposure to carcinogenesis in humans", Genome Research, 2019; 29(4):521-531, https://www.iarc.fr/wp-content/uploads/2019/03/pr267_E.pdf

([11]) Report on Carcinogens, Acrylamide, National Toxicology Program, Department of Health and Human Services, Fourteenth Edition 2016, https://ntp.niehs.nih.gov/ntp/roc/content/profiles/acrylamide.pdf

([12]) Toxicological review of Acrylamide (CAS No. 79-06-1), maart 2010, U.S. Environmental Protection Agency, Washington, DC, https://nepis.epa.gov/Exe/ZyPDF.cgi/P1006QL0.PDF?Dockey=P1006QL0.PDF

([13]) Matoso, V., Bargi-Souza, P., Ivanski, F., Roman, M.A., Romana, R.M.: "Acrylamide: A review about its toxic effects in the light of Developmental Origin of Health and Disease (DOHaD) concept", Food Chemistry 283 (2019) 422-430, https://www2.unicentro.br/ppgvet/files/2019/11/3-Acrylamide-A-review-about-its-toxic-effects-in-the-light-of-Developmental-Origin-of-Health-and-Disease-DOHaD-concept.pdf?x26325, Kassotis, C.D., et al.: "Endocrine-Disrupting Activity of Hydraulic Fracturing Chemicals and Adverse Health Outcomes After Prenatal Exposure in Male Mice", *Endocrinology*, december 2015, 156(12): 4458–4473, https://academic.oup.com/endo/article/156/12/4458/2422671, Hamdy, S.M., Bakeer, H.M., Eskander, E.F., Sayed, O.N.: "Effect of acrylamide on some hormones and endocrine tissues in male rats", Human & Experimental Toxicology 2012, 31(5): 483-91, https://journals.sagepub.com/doi/10.1177/0960327111417267

Donderdag, 8 oktober 2020

Voorzorgsbeginsel

I. overwegende dat in artikel 191, lid 2, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU) het voorzorgsbeginsel is neergelegd als een van de grondbeginselen van de Unie;

J. overwegende dat in artikel 168, lid 1, VWEU is bepaald dat "bij de bepaling en de uitvoering van elk beleid en elk optreden van de Unie […] een hoog niveau van bescherming van de menselijke gezondheid [wordt] verzekerd";

Specifieke wettelijke vereisten

K. overwegende dat in artikel 2, leden 1 en 2, van Verordening (EEG) nr. 315/93 wordt bepaald dat levensmiddelen met een gehalte aan een verontreiniging dat toxicologisch onaanvaardbaar is, niet in de handel mogen worden gebracht en dat verontreinigingen beperkt dienen te worden tot het laagst mogelijke gehalte dat redelijkerwijs tot stand kan worden gebracht door middel van goede praktijken in alle stadia van de voedselproductie;

L. overwegende dat exploitanten van levensmiddelenbedrijven krachtens Verordening (EU) 2017/2158 risicobeperkende maatregelen moeten toepassen en bepaalde acties moeten uitvoeren om de acrylamidegehalten in bepaalde levensmiddelen te reduceren, teneinde ervoor te zorgen dat de acrylamidegehalten in hun producten onder de "referentieniveaus" blijven, die worden gebruikt om de doeltreffendheid van de risicobeperkende maatregelen te controleren door middel van bemonstering en analyse;

M. overwegende dat de in Verordening (EU) 2017/2158 vastgestelde referentieniveaus van toepassing zijn sinds april 2018 en door de Commissie moeten worden herzien om de drie jaar, de eerste keer binnen drie jaar na de inwerkingtreding van de verordening, teneinde lagere niveaus vast te stellen ([14]);

N. overwegende dat referentieniveaus ontbreken voor diverse productcategorieën, zoals groentechips, kroketten en rijstcrackers, waarbij voor sommige hiervan bewezen is dat zij hoge acrylamidegehalten bevatten; overwegende dat Aanbeveling (EU) 2019/1888 van de Commissie ([15]) een niet-uitputtende lijst bevat van levensmiddelencategorieën die regelmatig moeten worden gemonitord op de aanwezigheid van acrylamide;

O. overwegende dat de Commissie overeenkomstig artikel 2, lid 3, van Verordening (EEG) nr. 315/93 waar nodig maximale toleranties voor bepaalde verontreinigingen mag vaststellen ter bescherming van de volksgezondheid; overwegende dat nog geen maximumgehalten voor acrylamide in levensmiddelen zijn vastgesteld; overwegende dat in overweging 15 van Verordening (EU) 2017/2158 wordt aangegeven dat ter aanvulling van de risicobeperkende maatregelen moet worden overwogen om maximumgehalten voor acrylamide in bepaalde levensmiddelen vast te stellen;

Ontwerpverordening van de Commissie

P. overwegende dat in de ontwerpverordening van de Commissie wordt erkend dat het belangrijk is dat het acrylamidegehalte in levensmiddelen zo laag is als redelijkerwijs haalbaar is;

Q. overwegende dat in de ontwerpverordening van de Commissie wordt voorgesteld om alleen maximumgehalten vast te stellen voor twee zeer specifieke categorieën levensmiddelen, namelijk "Biscuits en beschuiten voor zuigelingen en jonge kinderen"
(150 µg/kg, hetgeen overeenkomt met het huidige referentieniveau) en "Babyvoeding, bewerkte voedingsmiddelen op basis van granen voor zuigelingen en jonge kinderen, met uitzondering van biscuits en beschuiten" (50 µg/kg, hetgeen zelfs 10 µg/kg hoger is dan het huidige referentieniveau van 40 µg/kg);

R. overwegende dat de monitoringgegevens waarop de Commissie haar ontwerpverordening heeft gebaseerd, betrekking hebben op de periode 2015-2018; overwegende dat, wil Verordening (EU) 2017/2158 een effect hebben op het acrylamidegehalte in levensmiddelen, redelijkerwijs mag worden verwacht dat de fabrikanten van levensmiddelen nu ten minste de referentiewaarde hebben bereikt die drie jaar geleden is vastgesteld;

Marktsituatie en beoordeling van de ontwerpverordening van de Commissie

S. overwegende dat uit onderzoek dat in het najaar van 2018 is uitgevoerd door tien consumentenorganisaties in heel Europa ([16]), blijkt dat een reeks producten die niet onder de twee in de ontwerpverordening van de Commissie geregelde categorieën vallen, zoals biscuits en wafels, vaak worden gebruikt door kinderen jonger dan drie jaar; en dat voor sommige van deze producten kinderen duidelijk de doelgroep zijn (d.w.z. verpakkingsontwerp met tekenfilmfiguren die voor kinderen aantrekkelijk zijn); overwegende dat een soortgelijke situatie kan worden verondersteld voor producten als crackers of ontbijtgranen;

([14]) Artikel 5 en overweging 11 van Verordening (EU) 2017/2158.
([15]) Aanbeveling (EU) 2019/1888 van de Commissie van 7 november 2019 betreffende de monitoring van de aanwezigheid van acrylamide in bepaalde levensmiddelen (PB L 290 van 11.11.2019, blz. 31).
([16]) https://www.beuc.eu/publications/beuc-x-2019-010_more_efforts_needed_to_protect_consumers_from_acrylamide_in_food.pdf

T. overwegende dat het referentieniveau voor "Biscuits en wafels" (350 µg/kg) en het referentieniveau voor "Biscuits en beschuiten voor zuigelingen en jonge kinderen" (150 µg/kg) aanzienlijk verschillen, zonder dat de ouders op de hoogte worden gebracht van het verschil wat het gewenste maximale acrylamidegehalte betreft;

U. overwegende dat ook werd vastgesteld dat voor biscuits en wafels een derde van de geteste producten op of boven het referentieniveau lag, en dat van de biscuits en wafels waarvan werd vastgesteld dat zij "vaak worden geconsumeerd door kinderen jonger dan drie", bijna twee derde het referentieniveau voor de categorie "Biscuits en beschuiten voor zuigelingen en jonge kinderen" niet zou hebben gehaald;

V. overwegende dat het buiten kijf staat dat de aanwezigheid van acrylamide in levensmiddelen tot een minimum kan worden beperkt door de toepassing van passende risicobeperkende maatregelen ([17]); overwegende dat het voor alle levensmiddelencategorieën mogelijk is gebleken producten te produceren met een laag acrylamidegehalte ([18]);

W. overwegende dat, wat de ontwerpverordening van de Commissie betreft, zowel uit consumentenonderzoek in 2018 ([19]) als uit gegevens over de aanwezigheid die afkomstig zijn uit de EFSA-databank voor de periode 2015-2018, blijkt dat lagere gehalten dan de voorgestelde 150 µg/kg en 50 µg/kg gemakkelijk zijn gerealiseerd door een zeer grote meerderheid van de producenten in beide levensmiddelencategorieën; overwegende dat kan worden aangenomen dat bijna alle producten nu aan deze gehalten kunnen voldoen; overwegende dat daarom striktere maximumgehalten nodig zijn om een stimulans te geven voor verdere vermindering;

X. overwegende dat de vaststelling van maximumgehalten de handhaving van de voorschriften inzake acrylamide door de lidstaten duidelijk vergemakkelijkt; dat maximumgehalten niettemin steeds moeten worden vastgesteld overeenkomstig het in artikel 2 van Verordening (EEG) nr. 315/93 vastgestelde Alara-beginsel ("as low as reasonably achievable");

Y. overwegende, bij wijze van conclusie, dat de meeste producten op de markt al met gemak voldoen aan de in de ontwerpverordening van de Commissie voorgestelde gehalten, en dat lagere gehalten haalbaar zijn gebleken zonder dat grote inspanningen nodig zijn;

Verdere overwegingen

Z. overwegende dat meer onderzoek kan helpen om de redenen voor de hoge variabiliteit van acrylamidegehalten binnen levensmiddelencategorieën te begrijpen en strategieën te bepalen om de vorming van acrylamide tot een minimum te beperken;

AA. overwegende dat toezicht op de doeltreffendheid van de voorschriften inzake acrylamide van cruciaal belang is; overwegende dat dit inhoudt dat de lidstaten voldoende doeltreffende en frequente controles uitvoeren en gegevens over de aanwezigheid van acrylamide verzamelen;

AB. overwegende dat voorlichtingscampagnes kunnen helpen om consumenten bewust te maken van producten met potentieel hogere acrylamidegehalten en om hen te informeren hoe de blootstelling aan acrylamide bij het koken kan worden beperkt;

1. maakt bezwaar tegen de aanneming van het ontwerp van verordening van de Commissie;

2. is van mening dat het ontwerp van verordening van de Commissie niet verenigbaar is met het doel en de inhoud van Verordening (EEG) nr. 315/93;

3. is van mening dat, als hoge acrylamidegehalten in levensmiddelen voort worden toegestaan, dit negatieve gevolgen kan hebben voor de gezondheid van de Europese consumenten; acht het daarom van het grootste belang dat het acrylamidegehalte in levensmiddelen wordt verlaagd;

4. is van mening dat het voorgestelde maximumgehalte voor acrylamide in de levensmiddelencategorie "Babyvoeding, bewerkte voedingsmiddelen op basis van granen voor zuigelingen en peuters, met uitzondering van biscuits en beschuiten" moet worden vastgesteld onder en zeker niet boven het huidige referentieniveau van 40 µg/kg;

([17]) Zie Verordening (EU) 2017/2158.
([18]) https://www.beuc.eu/publications/beuc-x-2019-010_more_efforts_needed_to_protect_consumers_from_acrylamide_in_food.pdf
([19]) https://www.beuc.eu/publications/beuc-x-2019-010_more_efforts_needed_to_protect_consumers_from_acrylamide_in_food.pdf

Donderdag, 8 oktober 2020

5. is van mening dat het voorgestelde maximumgehalte voor acrylamide in de levensmiddelencategorie "Biscuits en beschuiten voor zuigelingen en peuters" duidelijk lager moet worden vastgesteld dan het huidige referentieniveau van 150 µg/kg;

6. verzoekt de Commissie strikte maximumgehalten vast te stellen, niet alleen voor de twee productcategorieën die worden voorgesteld in de ontwerpverordening van de Commissie, maar ook voor andere productcategorieën, het meest dringend voor biscuits en beschuiten die niet in de specifieke categorie "Biscuits en beschuiten voor zuigelingen en peuters" vallen;

7. kijkt uit naar de herziening van de referentieniveaus tegen april 2021 met het oog op een verlaging ervan; dringt erop aan dat de referentieniveaus de voortdurende vermindering van de acrylamidegehalten in levensmiddelen weerspiegelen en gericht zijn op de best presterenden, om extra inspanningen van fabrikanten te stimuleren;

8. is tevreden met Aanbeveling (EU) 2019/1888 van de Commissie van 7 november 2019 betreffende de monitoring van de aanwezigheid van acrylamide in bepaalde levensmiddelen; dringt erop aan dat snel referentieniveaus worden vastgesteld (eventueel gevolgd door maximumgehalten) voor productcategorieën die hoge acrylamidegehalten blijken te bevatten;

9. verzoekt de Commissie en de lidstaten het onderzoek naar de vorming van acrylamide in levensmiddelen te intensiveren met het oog op het vaststellen van strategieën om de vorming van acrylamide tot een minimum te beperken; verzoekt de Commissie en de lidstaten onderzoek naar mogelijke hormoonontregelende eigenschappen van acrylamide en glycidamide te stimuleren;

10. verzoekt de lidstaten hun capaciteit voor voedselcontrole op te voeren om de doeltreffendheid van de voorschriften inzake acrylamide te monitoren en gegevens over de aanwezigheid van acrylamide te verzamelen, te publiceren en door te geven aan de EFSA;

11. verzoekt de Commissie en de lidstaten de bevolking te informeren over productcategorieën met potentieel hogere acrylamidegehalten en over strategieën om blootstelling aan acrylamide bij het koken te beperken;

12. verzoekt de Commissie haar ontwerp van verordening in te trekken en een nieuw ontwerp aan de commissie voor te leggen;

13. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad en de Commissie, alsmede aan de regeringen en parlementen van de lidstaten.